

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM/PROMETNIM
NEZGODAMA, NJIHOVIM UZROCIMA I POSLJEDICAMA
U BOSNI I HERCEGOVINI U 2022. GODINI**

Mart/ožujak 2023. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
UVOD	2
STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA U BiH	
SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH.....	2
POSljedICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	5
UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	9
ZAKLJUČAK	9

1. UVOD

Sektor za informisanje/informiranje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Podaci o saobraćajnim/prometnim nezgodama, uzrocima i posljedicama prikupljeni su od nadležnih MUP-ova (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta).

STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA

SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta), na bosanskohercegovačkim putevima/cestama u protekloj 2022. godini dogodilo se ukupno **31.321** saobraćajnih/prometnih nezgoda od kojih je zabilježeno **7.230** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim i povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama, te **24.091** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život su izgubile 222 lica/osobe, dok je 10.258 lica/osoba zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede/ozljede. U tabeli 1. dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH i Distriktu Brčko za period 2019.-2022.godina.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA(SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
FEDERACIJA BIH	24.023	20.376	20.083	21.209	4.813	4.091	4.568	4.783	19.210	16.285	15.515	16.426
REPUBLIKA SRPSKA	10.221	9.096	9.937	9.894	2.276	2.052	2.226	2.309	7.945	7.044	7.711	7.585
BRČKO DISTRIKT	275	231	218	218	167	117	137	138	108	114	81	80
UKUPNO	34.519	29.703	30.238	31.321	7.256	6.260	6.931	7.230	27.263	23.443	23.307	24.091

Tabela 1. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda za period 2019.- 2022. godina

Tokom protekle 2022. godine registrovano/registirano je **1.083 nezgoda više** u odnosu na 2021. godinu, što izraženo u postocima/procentima prikazuje **povećanje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za 3,45 %**. Broj saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima je **povećan za 299 saobraćajnih/prometnih nezgoda ili 4,14 %**. Kada su u pitanju saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom u protekloj godini registrovano/registirano je **784 nezgode više** u odnosu na 2021. godinu, odnosno **3,25 %**.

Iz naprijed navedenih činjenica, zaključujemo da je trend smanjenja ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda koji je započeo 2017. godine prekinut tokom protekle godine gdje ponovo bilježimo porast saobraćajnih/prometnih nezgoda.

Prema navedenim podacima možemo zaključiti da se na području BiH dnevno tokom 2022. godine događalo u prosjeku nešto više od **85 saobraćajnih/prometnih nezgoda**, od toga blizu **20 saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama**.

U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA (SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/O SOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Kanton Sarajevo	9.231	8.188	7.061	8.326	821	743	762	916	8.410	7.445	6.299	7.410
SBK	2.770	2.102	1.832	1.720	362	367	383	374	2.408	1.735	1.449	1.346
BPK	77	62	147	115	22	18	32	37	55	44	115	78
Posavski kanton	189	172	216	239	66	56	51	57	123	116	165	182
ZHK	751	584	668	630	298	204	281	273	453	380	387	357
HNK	2.029	1.606	1.865	1.740	540	519	558	537	1.309	1.087	1.307	1.203
USK	2.320	1.813	2.093	2.243	641	481	593	633	1.679	1.332	1.500	1.610
Tuzlanski kanton	3.124	2.770	3.022	2.918	1.271	1.074	1.161	1.104	1.853	1.696	1.861	1.814
ZDK	2.991	2.567	2.443	2.601	650	544	600	720	2.341	2.023	1.843	1.881
Kanton 10	721	512	736	677	142	85	147	132	579	427	589	545
FEDERACIJA BiH	24.023	20.376	20.083	21.209	4.813	4.091	4.568	4.783	19.210	16.285	15.515	16.426

Tabela 2. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda u FBiH po kantonima

Iz predhodne tabele možemo vidjeti da se najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na području Federacije BiH u 2022. godini dogodio na području **Kantona Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **39,26 %**, zatim slijede **Tuzlanski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **13,76 %**, **Zeničko-Dobojski kanton** sa procentualnim učešćem od **12,26 %**, **Unsko-sanski kanton** sa procentualnim učešćem od **10,58 %**, **Hercegovačko-neretvanski kanton** sa procentualnim učešćem od **8,20 %**, itd.

Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda uočavamo da je ukupan broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u odnosu na 2021. godinu **povećan** u četiri kantona i to Kanton Sarajevo, Posavski kanton, Unsko-sanski kanton i Zeničko-dobojski kanton. Broj saobraćajnih nezgoda sa poginulim/teže i lakše povrijeđenim licima tokom protekle godine je **povećan** u pet kantona i to

u Kantonu Sarajevo, Bosansko-podrinjskom, Posavskom, Unsko-sanskom i Zeničko-dobojskom kantonu, dok u drugih pet kantona zabilježeno smanjenje i to u Srednjobosanskom kantonu, Zapadnohercegovačkom, Hercegovačko-neretvanskom, Tuzlankom kantonu i Kantonu 10.

Kada pogledamo saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom vidljivo je da je u pojedinim kantonima došlo do povećanja dok je u pojedinim došlo do smanjenja saobraćajnih/nezgoda. Najveći porast u odnosu na 2021. godinu primjetan je u **Kantonu Sarajevo**, dok je najveći pad primjetan u **Bosansko-podrinjskom kantonu**.

POSljedICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

U protekloj 2022. godini, u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život su izgubile **222** lica/osobe, **1.554** lica/osoba je teže povrijeđeno/ozlijeđeno, dok je **8.704** lica/osoba pretrpjelo lakše tjelesne povrede/ozljede.

Povećanje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH u protekloj 2022. godini dovelo je i do **povećanja** posljedica: broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih **povećan** je za **376** lica/osoba, tj. za oko **4,32 %**, broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih je **povećan** za **83** lica/osobe, odnosno za **5,34 %**, dok je **broj poginulih** u saobraćajnim/prometnim nezgodama na bosanskohercegovačkim cestama **manji** za **33** lica/osoba, odnosno za **14,86 %**.

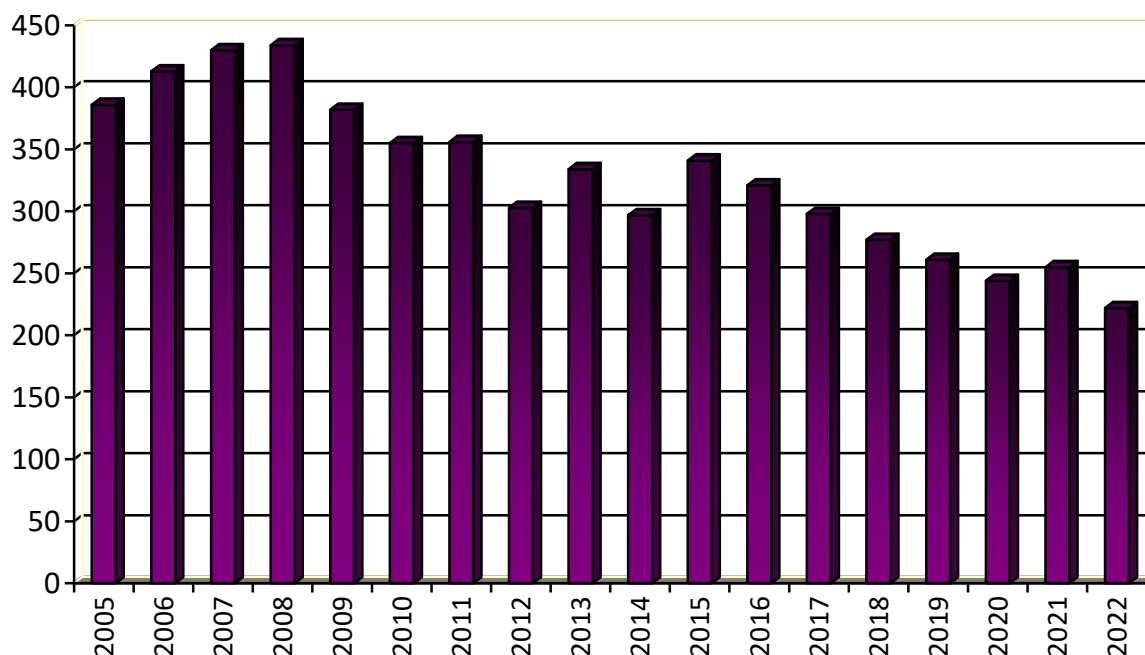
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
FEDERACIJA BIH	20.376	20.083	21.209	139	150	116	757	878	978	4.882	5.601	5.756
REPUBLIKA SRPSKA	9.096	9.937	9.894	101	101	100	489	561	546	2.264	2.549	2.747
DISTRIKT BRČKO	231	218	218	4	4	6	22	32	30	161	178	201
UKUPNO	29.703	30.238	31.321	244	255	222	1.268	1.471	1.554	7.307	8.328	8.704

Tabela 3. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda

U saobraćajnim/prometnim nezgodama na putevima/cestama širom BiH u toku protekle godine u prosjeku je svaki dan zabilježeno više od **85** saobraćajnih/prometnih nezgoda u kojima je teže povrijeđeno/ozlijeđeno više od **4** lica/osobe, dok je lakše tjelesne povrede/ozljede svakodnevno pretrpjelo blizu **24** lica/osobe. Prosječna smrtnost u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH iznosi nešto više od **7** poginulih na **1000** saobraćajnih/prometnih nezgoda.

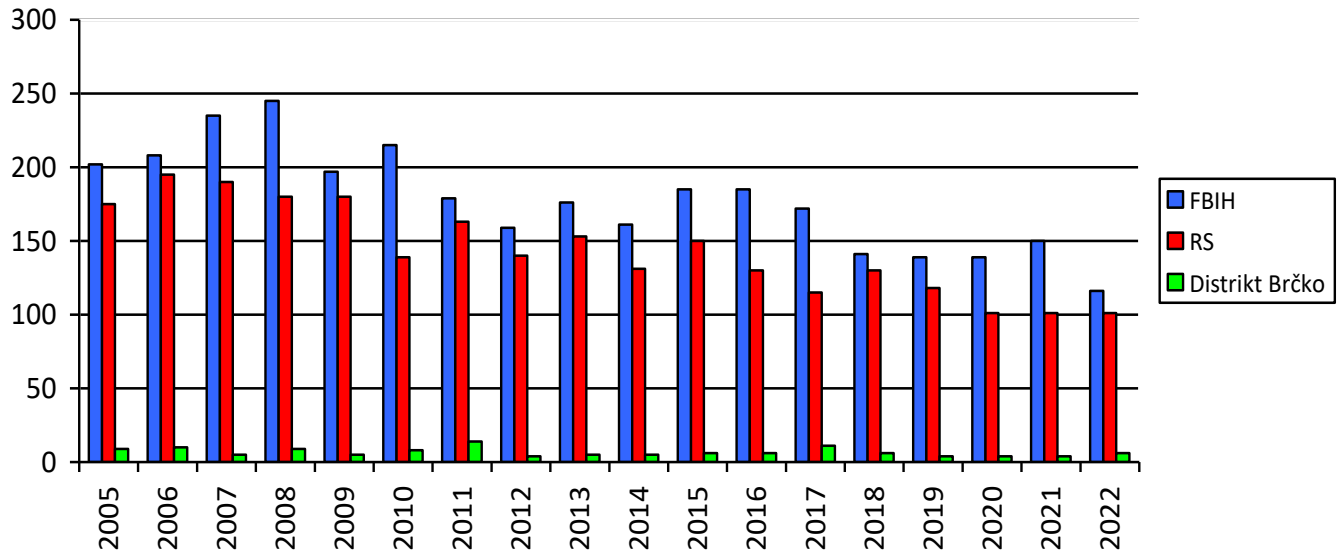
Na sljedećem dijagramu prikazano je kretanje ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama za period 2005.-2021.godina:

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH u periodu 2005 - 2022. godina.

Tokom protekle 2022. godine u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Federaciji BiH je poginulo **116** lica/osoba, što znači da je broj poginulih u odnosu na 2021. godinu **manjen za 34 lica/osoba** i predstavlja **52,25 %** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH. U Distriktu Brčko tokom protekle godine poginulo je **6** lica/osobe, dok je broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Republici Srpskoj u odnosu na 2021. godinu smanjen za **1 lice/osobu**, **100** poginulih što predstavlja **45,05%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2005.-2022.godina:

Dijagram 2. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima u periodu 2005 - 2022. godina.

Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama po kantonima u Federaciji BiH dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. OSOBA/ LICA		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Kanton Sarajevo	8.188	7.061	8.326	13	20	8	100	155	156	817	796	990
SBK	2.102	1.832	1.720	11	23	15	74	83	102	435	472	395
BPK	62	147	115	0	0	0	2	4	11	17	28	44
Posavski kanton	172	216	239	2	1	2	24	19	17	43	43	54
ZHK	584	668	630	9	7	8	29	22	23	284	399	386
HNK	1.606	1.865	1.740	24	20	27	101	123	105	640	727	704
USK	1.813	2.093	2.243	13	27	10	127	123	183	519	727	684

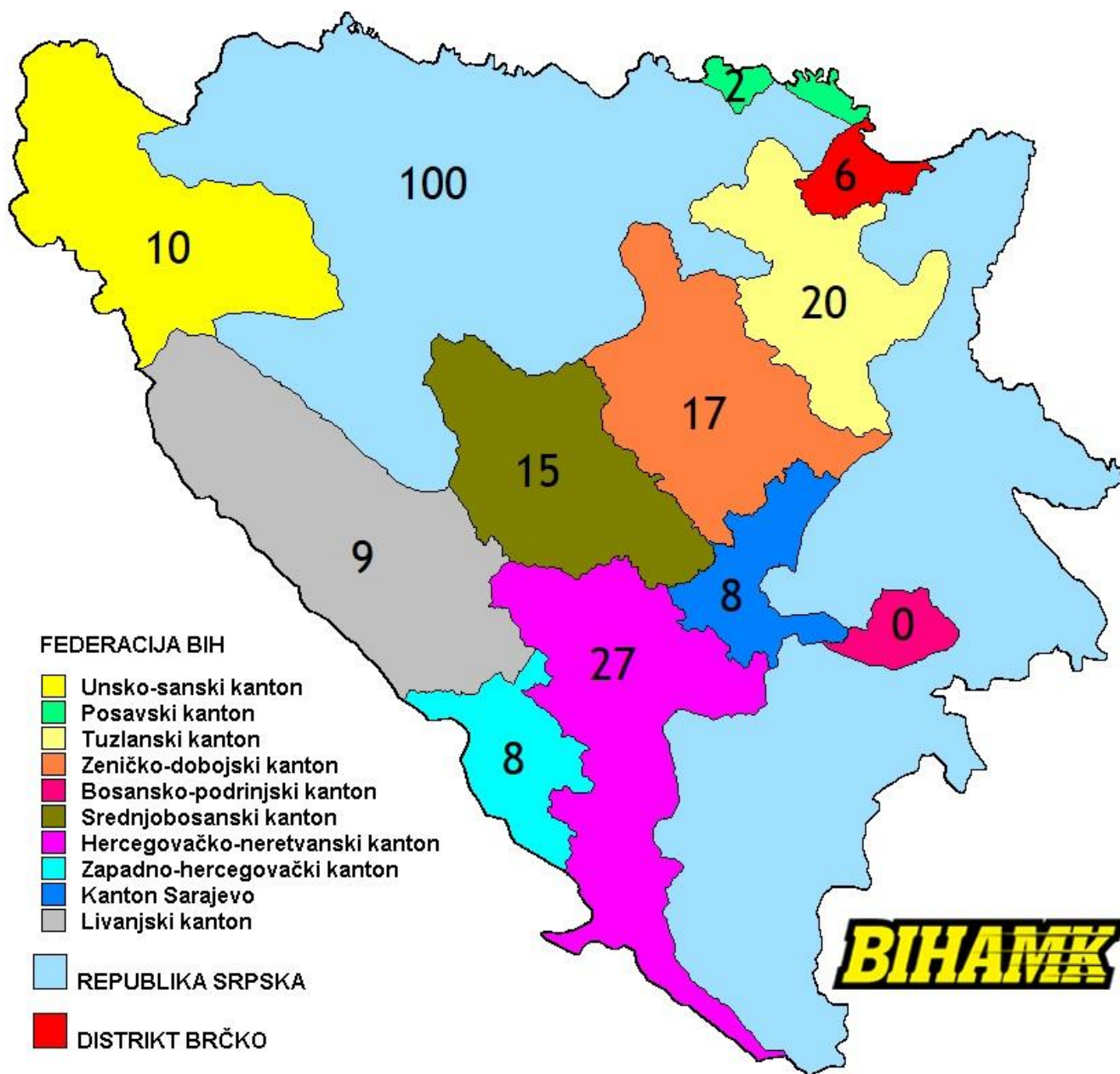
Tuzlanski kanton	2.770	3.022	2.918	36	34	20	173	187	179	1.432	1.537	1.493
ZDK	2.567	2.443	2.601	21	10	17	104	127	161	620	714	863
Kanton 10	512	736	677	10	8	9	23	35	41	75	158	143
FEDERACIJA BiH	20.376	20.083	21.209	139	150	116	757	878	978	4.882	5.601	5.756

Tabela 4. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u FBiH za period 2020. - 2022.

Prema prikupljenim podacima vidimo da **Zeničko-dobojski kanton** bilježi porast saobraćajnih/prometnih nezgoda kao i porast smrtno stradalih i to za **7 lica/osoba**. Značajno povećanje broja stradalih lica/osoba primjetno je u **Hercegovačko-neretvanskom kantonu** gdje se broj stradalih u odnosu na prošlu godinu povećao za za **7 lica/osoba**.

Ukoliko pogledamo podatke za **Srednjobosanski i Sarajevski kanton** uočićemo da je došlo do značajnog **smanjenja** broja smrtno stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama i to za **12 lica/osoba** u oba kantona, dok je najveće smanjenje poginulih lica/osoba primjetno u **Unsko-sanskom kantonu** i to za **17** manje, a zatim slijedi **Tuzlanski kanton** sa **14** lica/osoba. **Bosansko-podrinjski kanton** je jedini kanton koji i u protekle tri godine nije zabilježio niti jedan smrtni slučaj.

Na slici 2. prikazan je broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH.

Slika 2. Broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima, distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na našim putevima/cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih/prometnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne/prometne kulture i većeg broja učesnika/sudionika u saobraćaju/prometu.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uslovima/uvjetima na putevima/cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih/prometnih nezgoda, slijede saobraćajne/prometne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, zatim nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju/prometu, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne/prometne signalizacije, itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima/uvjetima saobraćaja/prometa treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti - odstojanju između vozila, kao i nepoštivanje prvenstva prolaza.

Ostali uzroci koji su uticali na dešavanje saobraćajnih/prometnih nezgoda, ali u manjem procentu su: nepropisno skretanje, nedostatak signalizacije, tehnički neispravna vozila, oštećenje puta/ceste, itd.

Najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda zabilježen je na ulicama u naselju, a zatim na magistralnim putevima/cestama, onda slijede lokalni, pa regionalni putevi/ceste, itd. U protekloj 2022. godini desio se i povećan broj saobraćajnih nezgoda na autoputevima/autocestama u Bosni i Hercegovini u odnosu na 2021. godinu.

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 17 godina (2005 - 2022. godina) o broju saobraćajnih/prometnih nezgoda i njihovim posljedicama, vidljivo je da je broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i stradalih u više navrata opadao i rastao. Trend smanjenja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda započet tokom 2017. godine prekinut je tokom 2021. godine i nastavljen tokom 2022. godine te se broj saobraćajnih nezgoda se povećao za 3,45% odnosno 1.083 saobraćajnih/prometnih nezgoda više.

Također, sa povećanjem broja saobraćajnih/prometnih nezgoda došlo i do povećanja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima u 2022. godini. Ako pogledamo broj poginulih lica/osoba za posljednje četiri godine vidimo da je broj lica/osoba u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu manji za 21 lica/osobe odnosno 7,04%, u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu manji za 16 lica/osoba odnosno 5,78%, u 2020. godini u odnosu na 2019 manji za 17 lica/osoba, odnosno za 6,5%, u 2021. godini broj poginulih lica/osoba je veći za 11 lica/osoba odnosno 4,5 %. U 2022. godini imamo najmanji broj poginulih lica/osoba ukoliko pogledamo unazad deset godina, i manji je u odnosu na 2021. godinu za 33 lica/osobe odnosno 12,94 %.

Broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih tokom protekle godine povećan je za 83 lica/osobe, odnosno za 5,34, dok je **broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih** povećan je za 376 lica/osoba, tj. za oko 4,32 %.

Sagledavajući naprijed navedeno s posebnim osvrtom na činjenice na povećanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u protekloj godini došlo je do smanjenja broja poginulih lica/osoba u nezgodama, te se može zaključiti da je stanje drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u našoj zemlji i dalje nezadovoljavajuće.

Sektor za informisanje i dokumentaciju